

دیداری گۆل له "منم، دیده وانیی گۆل دهکهم" ی پیشهوا کاکهیدا

نووسین و توژیژینهوه: هۆمەر نۆریاوی

کلیلهوشه: پیشهوا کاکهیی، گۆل، عیشق، تهنیایی، نیشتمان

پهیچی دهستیپک:

پیشهوا کاکهیی، شاعیریکی نوخوازی ئیستای نیو رووبهری شیعری کوردییه و به خویندنهوهیهکی ورد و قوول بو شاعر، له دووی دیتنهوهی سووچه تاریک و نووتهکهکانی شیعره و دهیهویتی روشناییان پی بهخشیت. شاعیر به توانهوه له نیو شاعریدا هه جار و دووی پرۆژهیهکی نویی شیعری دهکهویتی و بهرهمیهکی تازه دهئافرینیت.

پیشهوا، له ریی دهرهوهیهکهوه به ناوی "شیعره/ری" تیکهله به دنیای شیعری کوردی دهبیت. خوی بو بهرچاووونیی سهبارت بهم روچنیه پی وایه که شیعره/ری، لهسه زمان، دهنگ و رهنگ کار دهکات، خهیاڵ و واقع به یهکدا دهدات و خوی به ژانهریکهوه نابهستیتهوه. ههروهها پی وایه شیعره/ری، له رووبهریکی جوگرافیاپانهدا، شوین، زمان ناچار دهکات، لهگهله میژوو، کولتوو، شوناس و زمانیکی دیکهدا بدویتی.

ئهوهی خویندنهوهیهکی وردی بو جیهانه شیعرییهکهی "پیشهوا کاکهیی" گهڕیدهی شاعر ههبیت، دهرانیته ئهم شاعیره بو ئهوهی تیرتیر له بهرامهی شاعر ههلمژیت، هه جار و روو له کیشومریکی شیعری دهکات و لهو گهشت و سهفه ره شیعرییه، گولاوه شاعر له دهماگی ئیمهی خوینهر دهپژینیت.

راستیت گه ره که پیشهوا، شاعیریکه فره شارهزایانه مامهله لهگهله شاعریدا دهکات و ئهمزموونی نوی بو نیو رووبهری شیعری کوردی دهگۆیزیتهوه.

ئاوئتهکردنی چندان ژانر له نیو شاعریدا بهم ههناسه شیعرییهی پیشهواوه رهنگه بهکهمین ئهمزموونی لهم چهشنه له نیو رووبهری شیعری ئیستای کوردی بیت. ئهو باش شارهزای کهله و قوژبنهکانی نیو پانتایی شیعری کلاسیک و هاوچهرخی کوردییه و لهم ریگهیهوه له دووی کهشفی نوییه. ئهم ئهمزموونه تا چهنده لهسه شیعری نهایی کوردی کاریگه ره دهبیت، ههتا چهنده سههرکهوتنی یار دهبیت و چهندهش لهسه بهردهنگ شوناندهر دهبیت، هیشتا زوه وهرامی ئهم پرسیارانه بدهینهوه و داهاتوو ئهمهمان لا روون دهکاتهوه.

ئهوهی لای من روونه و به ههموو گیانهوه ههستی پی دهکهم ئهوهیه که پیشهوا له شاعریدا زور جیاواز دهپهقیته و ههگبه شیعرییهکهی، ههنگری گهلیک ئهمزموونی نوییه که پیویسته خویندنهوهی وردتر و قوولتری بو بکریته.

پیشهوا تهنا ته ئهوهنده ورد و ژیرانه مامهله لهگهله جیهانه شیعرییهکهی خویدا دهکات، به وریاییهوه ناویشانی بهرهمه شیعرییهکانی ههلهدهپژیریت و جاری وایه دیدهی خوی دهکاته پاسهوانی شاعر. ئهم

نووسینه، داگه‌ران و رۆچوونیکى کورته به جیهانه شیعرییه‌که‌ی پیشه‌وا کاکه‌یی له دهفته‌ره شیعری "منم، دیده‌وانیی گول ده‌که‌م" دا.

پیشه‌وا له په‌ره‌ی گولدا:

له نیو رووبه‌ری شیعری کلاسیک و هاوچه‌رخى کوردییدا، که‌م شاعیرت پی شک دیت و هک پیشه‌وا کاکه‌یی له گول بروانیت و به روانگه‌یه‌کی جوایه‌زه‌وه سه‌یری گول بکات؛ ده ئاخ‌ر پیشه‌وا خوی له نیو په‌ره‌ی گولدا ده‌بینتیه‌وه بویه به‌م چه‌شنه له گول ده‌دویت.

شاعیر، گیان به وهر گولدا ده‌کات و پاکژترین هه‌ست و نه‌ستی شیعریی ده‌خاته نیو دووتویی په‌یفه‌کانییه‌وه و گوزارشت له جیهانه راستینه‌که‌ی گول ده‌کات و بی‌رحمیی مرو پیشان ده‌دات که چلۆن بو هیورکردنه‌وه‌ی حه‌ز و ساته کورتخایه‌نه‌کانی ده‌روونی، رۆژانه ئه‌وه هه‌موو گوله شه‌هید ده‌کات.

بو‌نکردنی گول زور دژواره؛

نه‌ها! سه‌یری گول بکه‌ن:

نه‌ختیک جار له نیو لق و پۆپی ده‌ستماندا ملی ده‌شکی؛

نه‌ختیک جار له نیو ده‌ستماندا غه‌م ده‌خوات و

ره‌ش داده‌گه‌ری.

نه‌ختیک جار زینده‌به‌چال و

نه‌ختیک جار بی‌کفن و

نه‌ختیک جاریش له هه‌زار شویندا لاشه‌ی گول فری ده‌دری؛

ده‌ی خودایه! گول به ده‌ستی کی ئه‌نفال ده‌کری؟

(منم، دیده‌وانیی گول ده‌که‌م، پیشه‌وا کاکه‌یی، ل ۱۲)

شاعیر و هک چلۆن مامه‌له له‌گه‌ل خودی گیانله‌به‌ره‌کانی تر دا ده‌کات به هه‌مان شیوه‌یش گول ده‌دوینیت.

ئه‌ی گول! تو مو‌حیبه‌تیت،

چۆن دلم دیت رۆحت بکیشم؛

سه‌رت له لاشه‌ جیا بکه‌مه‌وه و

بتکه‌مه قوربانیی بو یاره‌که‌م!

(هه‌مان سه‌رچاوه‌ی پیشه‌وا، ل ۱۴)

پیشهوا ههموو دیوه ئاشکرا و شاراوهکانی گۆل دپشکنیت و باخچه به باخچه، دارستان به دارستان، پندهشت به پندهشت، سارا به سارا و کیشوهر به کیشوهر، شوینپی گۆل دهگریت و ههر له ریی ئهم گهشته دریزه شیعریبیهوه، خوینهر به مهراق و نازار و مهینهتییهکانی عومری کورتی گۆل ئاشنا دهکات. لووتکهی خوشهویستی له ههمبهر گۆلدا لهم کۆپله شیعریبیهدا خو دهردهمخات که تهنانهت عاشقان به بکوژی یهکهمی گۆل دادهنیت:

ئه‌ی گۆل!

گهر رۆژیک بیمه سهر مزاره‌کهت،

دهبیت گشت عاشقانه‌کان و هئاگا بینمه‌وه،

چوونکی مزاری تو له نیو دهستی عاشقاندایه.

(ههمان سهرچاوه‌ی پینشو، ل ۱۵)

شاعیر ئه‌وه‌نده ناسک و نازهنین دهست بو په‌یف دهبات، خوینهر ههرگیز له خویندنه‌وه تیر نابیت و هه‌تا دوا کۆپله‌یش له‌گه‌ل خۆی په‌لکینشی دهکات. کهم شیعر و دهقی شیعریبیت پی شک دیت بهم چه‌شنه میژووی گۆلمان بو بگێرتنه‌وه و ئه‌وه‌نده ناسکیبێژانه ئاره‌قه‌ی شهرم له به‌رانبه‌ر گۆلدا به هه‌نیهماندا بتکینته خوار.

له‌و رۆژه‌وه‌ی گۆل شه‌هید بووه، هه‌زاران جه‌نگ سه‌ریان هه‌لداوه؛

هه‌وه‌لین جه‌نگ به‌ ناوی عیشقه‌وه بوو،

ئادهم به‌رپای کرد بو‌ حه‌وا.

چه‌نگه‌کانی پر له‌ گۆل کرد و به‌ عیشقه‌وه برده‌یه به‌رده‌م حه‌وا،

گولیش و هک رۆحه‌به‌ریکی خودا جاری ئه‌نفالوونی خۆی دا؛

ده‌ تییگهن ئه‌ی ئاشقانی خودا! بوچی سوورته‌ی "ئهنفال" نیررا؟

من نیوی ههموو جه‌نگه‌کانی دیکه‌م باش له‌ بیر نییه،

ته‌نیا ئه‌و جه‌نگه‌ نه‌بیت،

که‌ تا ئه‌مه‌رۆش به‌رده‌وامه و نیوی "فالانتاین"ه؛

ههر بۆیه‌ش گشت سالتیک له‌ یادی ریزگرتنی ئه‌م جه‌نگه‌دا

ملیۆنان گۆل شه‌هید ده‌بن و جیهانیش ده‌بیته‌ قه‌سابخانه.

ئهنفسوس ئه‌ی خودا! که‌ جیهان وا پرییتی لهم گۆلکوژانه.

(ههمان سهرچاوه‌ی پینشو، ل ۹۷)

دواتر شاعیر، شه‌یدایی په‌په‌وله‌ دهنوو سینته‌وه که‌ چلۆن له‌ پیناو یاردا ههموو غه‌می دنیا له‌ کۆل دهنیت و ههرگیزیش سکا‌لا ناباته‌ لای که‌س.

پهپوله، شاعیر یکی گولڈوسته.

له نیو باغدا

گه لا و درکی گولہکان دمخوینیتہوه و

شيعری سرووشت دنووسئ!

پهپوله ہمیشہ غمناک؛

ہمیشہ بیدہنگ و پر خہیالی پاک.

کہ دہفرئ و دہدات له شہقی بآل،

سروودی غہریبی نیشتمان

نمایش دہکات بۆ سہرکر دہکان!

(ہہمان سہرچاوهی پیشوو، ل ۵۴ و ۵۵)

ہہمیشہ نوخواز:

پیشہوا کاکہیی ہہر له یہکہم ساتہوختہکانی ئاویتہبوون بہ دنیای شيعرہوہ، ہہردہم پرووی له داہینان و نوخوازی دہبیت و ہہرگیز له مہنزلکدا ناوہستتیت؛ ہہر بویہ ہہر جارہ و کہ دہگہریتہوہ ئامیزی شيعر، شارایہک له دہستہواژہ و چہمکی نوئ دہخاتہ نیو شيعرہکانیہوہ. بہ واتایہکی دی، دہکارگرتتی دہستہواژہی نوئیواو، یہک له خہسلتہ جوایہز مہکانی نهم شاعیرہیہ کہ خہرمانہی شيعرہکانی پریپری جوانی دہکات.

مہلی تیزرووی خہیال لای شاعیر، تابلوی ئہوتوی شيعرہبیمان بۆ دہنہخشینیت کہ مرو مہگین ہہر نغروی نیو ئہو جیہانہ نہخشینہ شيعرہبیہ بیت ہہتا ئہو چیژہ روخہخشہ بۆ ناخ بگوینیتہوہ.

له لایہکی دیکہوہ، پیشہوا بہ دیدیکی قوولی فہلسہفیہوہ دہروانیتہ گول و وک بوونہوہریک سہیری دہکات و پیمان دہلایت: مرو ئہو مافہی نیہہ له پیناو دامرکاندہوہی حہز و نارہزووہکانیدا گیانی گول بکیشیت.

پیشہوا له "منم، دیدہوانینی گول دہکہم" دا بہ دہیان چہمک و دہستہواژہی نوئ تیکہل بہ شيعرہکانی دہکات و بالادہستہوونی خوی لامان دہر دہخات.

مہر دئاکار، ژنہمز، بونسرووشت، گولرؤشن، ئہفسوونساہ، ئہفسوونکار، ئہفسوونیار، گولرؤح، رولہبہر، گولڈ و ست، بہدچارہیی، خوشچارہیی، پیسدار، روشندار، ہاو غہز ملتال، غہز ملپوش و غہز ملبار، شایہت و بہلگہ بۆ سہلمانندی ہہمان راستیین.

توانهوه له نيو عيشقدا:

لهم بهر همه شيعرييدا شاعير ئهونده قول به نيو جيهانى عيشقدا رۆ چووه، ئىدى بهتواوتى له جيهانى واقع دابراوه و له نيو ئه دنيا پرنهنيبيدا نغرو بووه. عيشق، يانى غم.

غم قولتره له خهون/قولتره له خيال/له واقع؛

قولتره له جوانى/له خاموشى/له تو...

قولتره له تهنيايى هستى شهشهمهكويره.

عيشق، وشيهكه ئهبدييه و دسووتيت؛

وشيهكه خولهمنيش لهسر دلمان بهجى دىلت؛

وشيهكه دمانبات بو تيگهبيشتن له پريشكى ناگر؛

وشيهكه تا قيامت تىنى جههندهمان بو دىلت.

(همان سرچاوهى پيشوو، ل ٤٠ و ٤١)

پيشهوا كاكهيه، پيناسيهكى قولى شيعريى بو عيشق دهكات و زور ناسكىژانه و پنهى سرهتا و ئهنجامى ئاشقبوونمان بو دهكيشيت.

عيشق وهختيك سر ههلهدات/دهمارمكاني ميشكمان خهوتوون/

وهختيك له نيوى دهبين/چاوهكانمان شهرمزار دهبن/

وهختيك كه زيندوى بكهينهوه/دهمارمكاني ميشكمان لهق دهبن/

عيشق دهستپيكي نيگايهكه/كه ديت ئاور له رابردو ناداتهوه.

عيشق شتيكه له تۆزى سر گهلا دهچيت/

گر بمانهويت دهستى لى بدبين، توولى گهلاكه دهشكيت/

گر بمانهويت گهلاكه لى بكهينهوه، تۆزهكه لى ههلهدمريت/

گر بمانهويت تۆزهكه لى كو بكهينهوه، كهميكممان له بير دهچيت.

(همان سرچاوهى پيشوو، ل ٣٤ و ٣٥)

پيشهوا عيشق جاريك به سنيهر دادهنيت و جارى وايه له لاي دهبنته خورهتاو. كهچى جار ههيه دهبنته سنلاو. جاريك خنكينه لى، برىك جاريش پيروزه. جار وايه لاوازه و جارى ديكهيش تاوانبار.

بۆ بەستتەوهی رسته/

پرت کردووم له مهیل؛ بۆ چینهوهی یهک دوو بهسته/

پرت کردووم له سهرنج؛ بۆ سووتانی دلم له بیئومیدیدا/

پرت کردووم له مانا؛

بۆ پاداشتی عیشق له نیو دووکهل و "با"دا.

(هه‌مان سه‌رچاوه‌ی پێشوو، ل ۸۳)

نیشتمانی شاعیر:

شاعیر خاوه‌نی ئەزموونێکی به‌فره‌وانی شیعرییه و خۆبێخه‌وه‌یه‌کی هه‌مه‌لایه‌نه و وردی بۆ جوگرافیا‌ی گه‌ردوون هه‌یه و گه‌شته شیعرییه‌که‌یشی رووی له کوی ئەم گیتییه بێت، هه‌ر به نیشتمان کۆتایی دیت و سه‌ره‌نجام هه‌ر ده‌گه‌ریته‌وه مه‌داره ئاشناکه‌ی دل، واته خودی نیشتمانه‌که‌ی. پێشه‌وا، شاعیر یکه شه‌یدای هه‌موو نیشتمانه دوور ده‌سته‌کان که‌چی بۆ دواگه‌شت هه‌ر ده‌گه‌ریته‌وه ئامیزی ئەو نیشتمانه‌ی تا چهنده دوورتر ب‌روات و له هه‌مبهریدا ده‌م به سکا‌لایش بێت، هیشتا ناتوانیت به‌فه‌ر امۆشیی بسپیریت.

من خه‌لکی رووناکیم و له جه‌مسهری گۆله‌وه له‌دایک بووم،

به نیو جه‌مسهری درکودا‌یشدا ده‌روم و

روشنا‌یی گۆل هه‌ر ده‌بینم.

سه‌ریکم دا له سبیریا و چوومه نیو سه‌هۆلبه‌ندانه‌کان،

ده‌مدی دوو عاشق له‌گه‌ل تووتکه‌یه‌کی تووکنی سپیدا

له نیو به‌فردا سه‌ما ده‌کن؛

منیش له غه‌ریبیدا هه‌موو خه‌یالم

به گۆله جوانه‌کانی کوردستانه‌وه سه‌رقال ده‌کرد.

سه‌ریکم له ئۆزبه‌کستان دا و چوومه نیو باغه‌کانی سه‌مه‌رقه‌ند،

ئه‌وه‌نده مه‌ست بووم،

خه‌ریک بوو گشت باغه‌کان به ره‌گه‌وه هه‌لبقه‌نم.

ئیدی بیرم کرده‌وه و ب‌پارم دا

ده‌ستبه‌جێ بگه‌ریمه‌وه بۆ کوردستان،

بۆ وه‌ی بتوانم سه‌رتاپا نیشتمانه‌که‌م

به گولەشیلاقه و لاله‌عباسه پر بکه‌م.

(هه‌مان سه‌رچاوه‌ی پینشو، ۹۰، ۹۱، ۹۲)

زمان و شاعیر:

پیشه‌وا، یه‌ک له‌و ده‌گه‌من شاعیرانه‌ی ئیستایه‌که بایه‌خیکی تاییه‌ت بو‌ ریزمان و رینوس داده‌نیت و پاراستنی زمانیکی پوخت و پاراوی لا‌ گه‌لیک گرینگه و ده‌کریت بلیم تا‌ چه‌نده زانستیانه به‌رووی شاعر ده‌بیتیه‌وه، ده‌ هینده‌بیش شاره‌زایانه و زانستیانه مامه‌له‌ له‌گه‌ل رینوس و ریزماندا ده‌کات و هه‌له‌یه‌کی ئیجگار که‌م ده‌کوئته‌ نیو به‌ر هه‌مه‌کانیه‌وه.

هه‌نووه‌که به‌ر هه‌مه‌ شاعیری ئه‌وتوت پی‌ شک دیت که‌ هه‌ر له‌ نووسینی سه‌ر رووبه‌رگه‌وه هه‌تا به‌ ناواخه‌که‌ی، پراوپره‌ له‌ هه‌له‌ و په‌له‌ی ریزمانیی و رینوسی و خوینهر هه‌ر زور زوو له‌ خوینده‌وه‌ی به‌ر هه‌مه‌ شاعیرییه‌که، بیتاقت و وهرز ده‌بیت و ده‌سته‌رداری ده‌بیت.

ده‌کارگرتنی وشه و ده‌سته‌واژه‌ی ناستانده‌رد له‌ نیو شاعیری ئیستای کوردییدا ده‌میکه‌ بووته‌ باو و هه‌ر شاعیری‌یک به‌ گویره‌ی شیوه‌ ناخاوتنی ده‌قه‌ر و ناچه‌که‌ی خوی، له‌م چه‌شنه‌ په‌یقانه‌بیش ده‌خاته‌ نیو چوارچیوه‌ی شاعر هه‌مه‌کانیه‌وه.

شاعیر پئویسته‌ وریای ئه‌وه‌ بیت که‌ به‌ری خامه‌که‌ی نابیت ته‌نی رووی له‌ ناوچه‌ و ده‌قه‌ری‌یک بیت و گه‌ره‌ک زمانیک ده‌کار بینیت که‌ خو به‌ سنووری‌که‌وه‌ نه‌به‌ستتیه‌وه و له‌ پیناو چه‌ند وشه‌یه‌کی سه‌رزاراندا، زمانی نووسینه‌که‌ی بو‌ ئاستی زمانی کووچه‌ و کۆلان دانه‌به‌زینیت.

جاران هه‌ندیک شاعیر له‌به‌ر لاسه‌نگیوونی شاعیره‌که‌یان، هه‌ندیکجار به‌ناچار په‌نایان بو‌ وشه و ده‌سته‌واژه‌ی ناستانده‌رد ده‌برد که‌چی زمانی ئیستای کوردی شو‌رشیکی به‌رفه‌وانی به‌سه‌ردا هاتوو و خه‌رمانه‌ی وشه ئه‌وه‌نده‌ زه‌نگین ده‌نوینیت که‌ ئیتر چ پئویست ناکات شاعیر له‌ ده‌رکه‌ی ئه‌و چه‌شنه‌ په‌یقانه‌ بدات. یه‌ک له‌ خاله‌ جیاوازه‌کانی زمانی شاعیر و ره‌شو‌کیش هه‌ر رووی له‌م بواره‌یه‌ که‌ پئویسته‌ شاعیر ده‌وری پاسه‌وانی زمانیش بگه‌ریت و زمانه‌که‌یشی وه‌ک هه‌ر هه‌که‌ی، پینشو و بیت. له‌ زمانی نووسینی چیرۆک و رۆماندا که‌ نووسه‌ر سه‌ر ده‌کیشیتته‌ نیو هه‌موو هۆبه‌ و هه‌وار و ناوچه‌ و ده‌قه‌ری‌یک و ئاشنای زار و بنزاره‌کان ده‌بیت، هه‌چ کیشه‌ نییه‌ ئه‌گه‌ر به‌ ده‌یان وشه و ده‌سته‌واژه‌ی نیو کووچه‌ و کۆلانی‌ش بخاته‌ نیو دو‌تویی نووسینه‌که‌یه‌وه به‌لام بو‌ شاعیری‌کی پینشو، ئه‌مه‌ له‌ بری شاعیره‌که‌ی کورت ده‌کاته‌وه. خو‌شبه‌ختانه‌ پینشو له‌م ره‌هه‌نده‌بیشه‌وه جوایه‌زه و زور که‌م شاعیری به‌و ده‌رده‌ ده‌چیت. ئه‌گه‌ریش وشه و ده‌سته‌واژه‌ی ئه‌وتو ئاوتیه‌ی نیو شاعیره‌کانی بیت دلنایام یان بو‌ مه‌به‌ستتیی به‌رچاو ده‌کاریان دینیت یاخو‌ رنگه‌ هه‌له‌ی تایپ و پیتچنی به‌و ده‌رده‌ی بر دینیت.

ده‌ره‌نجام:

شو‌ربوونه‌وه‌ یان به‌ واتایه‌کی راسته‌تر، قوولبوونه‌وه‌ له‌ نیو دنیا شاعیرییه‌که‌ی پینشو کاکه‌بیدا هه‌ر له‌ یه‌که‌م هه‌وله‌ شاعیرییه‌کانیه‌وه‌ هه‌تا به‌ ئیستا ئه‌وه‌مان لا‌ ده‌سه‌لمینیت که‌ شاعیر به‌ شیوازیکی زانستیانه‌ دووی شاعر

كهوتووه به لآم هرگيز رۆحى شيعرى وهك زۆر شاعبرى بهناو ئافانگارد و پيشروهى ههنووكه له بهر شيعر دانهمالۆوه و شيعرهكانى پريانه له جمهى مهلى تيزرۆى خهيال، دهستهواژهى نوئى، برىتمىكى زۆر جار ناههنگين، و ينهى تازه، موسيقاى ناوهوه، داهينان و نوپخوازى و خوينهر هرگيز بهدم خويندنهوهى شيعرهكانيهوه ههست به شهكتهى ناكات. پيشهوا له بهر ههمى "منم، ديدنهوانى گول دهكهم" دا ههمان تواناى شيعرى دهكار گرتووه و ههگبه شيعرى بهكهى پيرى گول دهكات و به ديدىكى جوايهز دهر و انيته جيهانى گول. نامادهيه ههموو گيانى خهلتانى خوين بيت لى نازارى رۆحى گول نهوات. پيشهوا لهم بهر ههمدا ليوريزى مروفدۆستىيه و به ههمان ديديش دهر و انيته گول.

پيشهوا وهك خۆى:

پيشهوا عهبدو لآ عهبدولرحمان ناسراو به پيشهوا كاكهيه، سالى 1984 (1363 ههتاوى) له گهرهكى "جووتكانيان"ى شارى قه لادزى لهدايك بووه. ژيانى مندالى پيشهوا له مابهين ئوردوگا و قه لادزىدا تيده پهرىت. سهرتا له ههلير دهخريته بهر خويندن به زمانى عهرهيه. پاش راپهرينهكهى سالى 1991 روه له خويندن به زمانى داىكزاد دهنيت و هر له قه لادزى خويندنهكهى كوتايى پى دنييت و سالى 2006- 2005 بو دريژدان به خويندنهكهى له ئاستى بالادا روه له زانستگهى سليمانى و كوليژى ياسا و راميارى دهكات و بروانامهيه بهكالورىوس له زانسته سياسىيهكاندا وهردهگرىت .

له گهلپك رۆژنامه و بلاقوكدا بابهتهكانى بلاو دهكاتوه. ئىستايش فهرانبهرى زانستگهى راپهرينه.

بهر ههمه شيعرى و نهديهيهكانى برىتين له:

فرميسكهكانم بهديار تووه، شيعر، چاپى يهكهم، چاپخانهى گنج، سليمانى، 2006.

داستانه شيعرى خوشهويستى "كچه سوڤى و كاكهيه"، چاپى يهكهم، چاپمهنى چروستانى، سليمانى، 2006.

وا ههست دهكهم، قهت پيت ناگهم، شيعر، چاپى يهكهم، چاپخانهى گنج، سليمانى، 2006.

پاشماوهى ههناسهكان، كۆمهله شيعر، چاپى يهكهم، چاپخانهى گنج، سليمانى، 2008.

باغ: غهزله تو، شيعر، چاپى يهكهم، چاپخانهى پهنجهره (تاران)، 2015.

له خانوچكهكهى مالى پوره خونچيمهوه بو كه لارهكهى سه عيديان (دهقى والا)، چاپى يهكهم، چاپخانهى كارو، 2017.

ئهفرىقانه و زه ميننامه به تامى شيعر، پرۆژهى يهكهم و دوهم، شيعر، پهخشان، پهخشانه شيعر و گيرانهوه، چاپى يهكهم، سالى 2018، چاپخانهى كارو، سليمانى.

ئهمريكانامه به تامى شيعر، پرۆژهى سنيهم و چوارهم، رۆمانه شيعر/قهسيده، چاپى يهكهم، سالى 2018، چاپخانهى كارو، سليمانى.

گهر دووننامه، شيعر، چاپى يهكهم، چاپخانهى كارو، بلاوكراوكانى كتيبي نووسيار، سليمانى، 2019.

منم، دهيوانى گول دهكهم، شيعر-چامه، چاپخانهى كارو، سليمانى، چاپى دوهم، 2019 و بونىادنانهوهى رووناكى، له گهرانهوهى زهردهشتى ئهمهد مه لادا، ليكۆلينهويه كه هينشتا چاپ و بلاو نهبووتهوه.

ژیدەر:

- ۱ - ئەفریقانامە و زەمیننامە بە تامی شیعر، پرۆژە یەكەم و دووهم، شیعر، پەخشان، پەخشانه شیعر و گیرانەو، چاپی یەكەم، سالی ۲۰۱۸، چاپخانهی کارۆ، سلیمانی
- ۲ - ئەمریکانامە بە تامی شیعر، پرۆژە یەكەم و چوارەم، پرۆمانە شیعر/قەسیدە، چاپی یەكەم، سالی ۲۰۱۸، چاپخانهی کارۆ، سلیمانی
- ۳ - گەردووننامە، شیعر، چاپی یەكەم، چاپخانهی کارۆ، بلاوکر او هکانی کتیبی نووسیار، سلیمانی، ۲۰۱۹
- ۴ - منم، دیدەوانیی گۆل دەكەم، شیعر-چامە، چاپخانهی کارۆ، سلیمانی، چاپی دووهم، ۲۰۱۹
- ۵ - ژیان لە فەرھەنگدا، وتووێژی دەنگی ئەمریکا لەگەڵ شاعیر
- ۶ - کۆمەڵە مألپەریکی کوردی

